

Չինաստանէն եկած վերջին լուրերը
կը ծանուցանեն թէ ազատամարտիկն օր
ըստ օրէ յառաջանալով, գաղղիացեաց
ու անգղիացեաց պաշտպանութեանը ներ-
քեւ եղած Հանկայի քաղաքին վրայ յար-
ձակեր են, բայց յաղթելով իսկ չեն
են:

Եսկո-գաղղիական զօրքերը յուր
28 ին թէյն օրէն հասեր են հարիւրի
չափնաւով, եւ գաղղիական զօրաց խու-
բեր օգնաւոր 1 ին ցամաք ելելով՝ գետին
եզերքը շինված երեք բերդերուն վրա:
Քաղիւր են, բայց զանո՞ր պարսպ ձգված
ու աւերակալ գտեր են: Թաթար զօր-
քերը երկու անգամ գաշնակից զօրաց
վրայ քաղիւր են, բայց երկու անգամուն
ալ զարնվել փախեր են: Դաշնակից-
ները օգնաւոր 15 ին թաթարի բերդե-
րուն վրայ պիտի քաղիւր: Ուստի յա-
ռաջիկայ Թիւթարեան կորուստ լուրեր
կ'ապաւնեն Եսկոյային կայսերութենէն:

Մէսինայէն հոկտ. 10/22 թուով հե-
տեւեալ հետադարձան լուրերը կուտան,
որոց առաջինը Սարտիսիացեաց Չիւրիսի
զօրապետը Եսկոյայի Քամբո-Պասո քա-
ղաքէն իր կառավարութեան խրկերէ հոկ-
տեմբեր 8/20 թուով:

Եսկոյայի թաւաւորին Սքոթթի
զօրապետը 6000 մարդով վրաս յար-
ձակելով՝ յաղթելու առ ինքն ալ գե-
րի բռնելուցաւ 50 պաշտօնակարով եւ
800 զօրքով: Մնացեալ զօրքերը ցիրու-
ցան ըլլալով Ա. օնաթրօի կողմ փախան:

Մէսինա 22 հոկտեմբերի.
Եսկոյայի զօրքերը քաղաքի թափա-
կան համաձայնութեամբ քուէ տուին Սար-
տիսիայի հետ միանալու համար: Սիկի-
լիայի միւս քաղաքացի բնակիչներուն ալ
քուէն նոյնպէս ընդհանուր եղաւ եւ
Ալեքսանդր Լաւանուէր Խաւանայի սոհ-
մանդարանի թափաւոր հրատարակե-
ցաւ: Իրիկուսը քաղաքս լուսաւորվե-
լով՝ հրատարական հանդէսներ եղաւ:

Սարտիսիայէն հոկտ. 15/27 թը-
ւով Ղալաթիոյ Պօրտան կ'ամ հետադ-
արձան լուր մը կը ծանուցանէ թէ Ա. ար-
շաւայի մէջ Ռուսիոյ Եսկոյայի եւ
Բրուսիոյ վեհապետաց տեսակցութիւն
նը հոկտ. 14/26 ին ընցերէ:

Գաղղիոյ մէջ հաստատուող կործիրը
հանգարտ սրածով եւ առանց կասկածի
կը նկատէ այս տեսակցութեան հետեւ
ւանքները:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքին Հրատարակիչ նոր-
ընտիր գեապան վսեմ. Մ. Շաւլ Տիւ
Պօս անցեալ հինգշաբթի օրը Տուրիս
Պաշտօնի կայսերական պալատը երթալով
պատիւ ունեցաւ օգնաւորաւ Եսկոյայի
նկարչականաւ եւ իր գեապանական
վարչակարգները Եսկոյայի կայսերական վեհա-
պետութեան մատուցանելու:

Մայրաքաղաքին Պարսից գեապան
Ա. օսմ. Սիւրպա Լիւսէյին խանը՝ իւր
աւտոմոթիւնը կ'աղբուրակու համար ա-
միսի մը չափ Պրուսիա երթալու պիտի
տեսնորվելով՝ երկուշաբթի օրը Բ. Գու-
սը զնաց եւ իւր յետադարձաւոր խորհրդ-
գական հայազգի վսեմաշուք Եսկոյային
խանը բարձրագոյնով Եսկոյայի փաշային
ներկայացուց իրեն իր տեղը գործակա-

տար գեապան:

Մայրաքաղաքին աւտոմոթիւնի գեա-
պան վսեմ. Բորքէշ-Օսմէն սեպուհը՝
որուն անցեալ կիրակի օրը մայրաքաղա-
քս հասնելը նախընթաց թուով՝ ծա-
նուցեր էինք, անցեալ երեքշաբթի օրը
Ռուսաց գեապան Լուսանովի իշխանին
հետ Բրուսիոյ գեապանին այցելութեան
երթալով, եւ գառնալուն՝ երբոր նա
պիտի նստէր, գիպուածով ծովեզերքի
քաղաքին վրայ ինկաւ ու ալ ոտքեր կա-
րեցաւ: Եսկոյայի վերջին Եսկոյայի
գեապանատունը տարին եւ ճարտար բը-
ժիկներու ձեռք օրը կ'ապեցին: Յա-
ւին ստափու թեւէն վսեմ. գեապանը հի-
ւանդացաւ եւ տեղը գալ սխաւ վրան,
բայց վաճաղի երկիւզ մը չկայ կրպճի եւ
քիչ օրէն աւտոմոթիւնը կը յուսացնէ:

Եսկոյայի արեւմտ իմացիւնն,
մայրաքաղաքի գեապաններուն Բ. Գու-
սին կողմէն ալ պաշտօնատարներ փա-
թաղին Պէտրի քաղաքէն գաղթի իրենց ցա-
ւակցութիւնը յայտնելու վսեմ. Բոր-
քէշ-Օսմէն ալ պիտի հին:

Պէտրի Եսկոյայի 9/21 թուով
զրկած նամակ մը հետեւեալ լուրերը կու-
տայ:

Ա. օսմ. Պրուսի փաշան քանի մը
օր Սարտիսի կ'ենալէ՝ ետեւ. բաղաժի-
տանական զօրքով Տեր-Էլ-Քամարի ու
Տէր-Էլ-Քամարի մէջ տեղը եղած Սօթիսի
անուն մեծ դեղք գաղթի բանակի է:

Գաղղիական զօրքերն ալ երկու
գունդ բաժնրված՝ մէկը Տեր-Էլ-Քա-
մարի մօտ Պէտրիսի ըսված տեղը գա-
ցեր բանակի է, միւսն ալ Պէտրիսի
Կամարիսի երթալու ճամբան վրայ Ե-
սկոյայի Սօթիսի քով բանակի գրեց է:

Տիւրքերը միշտ կը փախնէ քա-
նի որ գաշնակից զօրքերն իրենց կը մօտե-
նան, եւ գաղղիական զօրքերն ալ խուս-
խուս բաժնրված՝ Օւսէյի, Պէտրիսի
եւ Տեր-Էլ-Քամարի մէջ տեղի երկիրը
կը պարտին: Ա. Եսկոյայի օրեր իրենց բանա-
կը Քաղա-Եսկոյայի ըսված տեղը կը գրո-
նրվէ:

Ա. օսմ. Պրուսի փաշան քանի մը
օրէ ի վեր Կամարիսի գացեր է եւ քիչ
օրէն Պէտրիսի կ'ապաւնէ:

Ա. Եսկոյայի տան եւ հինգ օրուն
մէջ Ա. Պօլսէն եւ ուրիշ տեղերէ քա-
նի մը հազար զօրք գացեր են Պէտրիսի:
Թէ լեւանուսն մէջ եւ թէ Ես-
կոյայի ծովեզերքները կատարեալ խա-
ղաղութիւն կը տրիէ:

Պէտրիսի առջեւ սպառող անգղի-
ական նաւաւորութիւն չորս կրկնայարկ
Քորբուս գացեր են, ուր ձմեռը պիտի
կենան կրպճի:

Գաղղիական Ռուս-Բուլանուն մեծ
պատերազմական նաւն ալ Եսկոյայի գա-
ցեր է:

Հիւսիս Պէտրիսի առջեւ մնացեր են
ընդամենը երեք անգղիական Փրոքսիս
եւ երկու շոքերնաւ, գաղղիական Տե-
մէն անուն կրկնայարկը եւ մէկ ալ սար-
տիկայի պատերազմական շոքերնաւ:

Մայրաքաղաքին հրատարակիչ անգ-
ղիական Լիւսէյին լուրերը իր հոկ-
տեմբեր 17 թուով մէջ կայսերական
կառավարութեան մէջ քանի զինուոր
անգղիական գեմ. թշնամական խա-
քեր ըրած ըլլալով, Բ. Գուսին երկ-
րորդ աղբարակութիւն մը արվեցաւ ի-

րան հրամանով:

Մալիկի խորհուրդին նախորդ գա-
հերէց Ստորեւանին պէյը Սիւրբ Է. Գի-
նի անու անցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Եսկոյայի Ռուսիական խորհրդոյ
անդամը ընտրութիւնը Քաղաքական
Ժողովոյ վերջին նստին մէջ՝ Սահմա-
նադրութեան համեմատ քուէարկու-
թեամբ կատարվեցաւ. բայց ընտրեալ ան-
դամներուն հաւանութիւնը ստանալ
հարկ ըլլալով, որովհետեւ կրնայ ըլ-
լալ որ անոնցմէ ոմանք բանաւոր պատ-
ճառաւ չկրնան այս պաշտօնը ընդունիլ,
պարտաւորեցանք յիշեալ խորհրդոյ
անդամը անուանելուն հրատարակու-
թիւնը գալ շարժուան ձգելու:

Եսկոյայի Քաղաքական Ժողովը ընդ-
հանուր ազգին վերաբերեալ որոշումներն
ազգային լրագրաց միջոցաւ հրատարակե-
լը օգտակար համարելով, հետեւեալ եր-
կու որոշումները կը հաղորդէ մեզ:

Ե. Մայրաքաղաքին դուրս տեղ-
ւանք՝ եկեղեցի դպրոց կամ ուրիշ այս-
պիսի ազգային հաստատութեան շինու-
թիւններու կարողութիւններն չհամարող
ազգայինք՝ ինքիւ պիտի անուանեն ձեռք
զինի աւարտման պարտքի տակ իշխանուն
պատճառաւ, մէջնիկն երկնի աշխար-
հական եւ շատ անգամ եկեղեցական
անձինք օգնութիւն ժողովուրդ համար Ա.
Պօլսի գրկելու. սպորտ թիւն ունենալ եր-
կու ժամանակի հետեւ:

Ե. մարդիկն ալ ճամբան կրցած
նուն չափ շատ տեղանք պարտաւոր տե-
սակ մը մարտիկանութիւն ընելու հարցը
մայրաքաղաքին պատրիարքարանէն ալ
կոնգրէ ձեռք բերելով՝ եկեղեցիները Ե-
սկոյայի եւ շուկաներն ու խաները գանձա-
նակ կը պարտաւորեն, ու վերջապէս ի-
րենց երկիրը քարքաճ ժամանակներն, այն-
չափ նկատ թիւններով ժողոված գրամ-
նին ըրած ծախքներն ալ կը ըլլաւ նէ ալ
յուսացած կամ պէտք ունեցած օգնու-
թեան չափով չէր ըլլար:

Ե. Ինչպէս որ վերը քանիք՝ այս տե-
սակ ժողովքի ելուց անձինք շատ ան-
գամ եկեղեցականք ըլլալուն համար, ի-
րենց երկիրը ամիսներով եւ երբեմն տա-
րիներով առանց քահանայի կը մնար:
Ե. յս սպորտ թիւն գէմ ազգին մէջ շա-
տանց յայտնի կամ լեւիսայն գանգա-
ներն ու ցաւակցութիւններ կ'ընային:

Ռ. ստի ազգային Քաղաքական Ժո-
ղովը որոշեց որ այսու հետեւ որ եւ իցէ
օգնութիւն կամ նպատակ ժողովուրդ հա-
մար ամենին ին տեղի մը թէ աշխարհա-
կան եւ թէ եկեղեցական անձինք տարիս
անգին չի գործին, եւ եթէ մայրաքաղա-
քս գալու ալ ըլլան փոխանակ թաղային
կամ գանձանակ պատու տրուելու՝ անմի-
ջապէս իրենց երկիրը վերադառնալու ըս-
տի պիտի:

Ե. յս ազգօգուտ որոշում պատրի-
արքական շրջաբերականով մը բոլոր ա-
ռաջնորդներուն ծանուցվեցաւ, անոնց
պատու իրելով որ այսու հետեւ հոգ տա-
նին որպէսզի առանց պէտք եղած գրամը
յառաջադրին պատրաստելու այնպիսի շե-

նութեան ձեռք չեղանուի:

Ե. եթէ այս որոշումն առաջ այն-
պիսի ձեռնարկութիւն եղած կայ ուրա-
տագիւ օգնութեան կարօտ տեղանք
գտնուի, առաջնորդին միջնորդութեամբ
կ'ընելու թիւնը դրով մայրաքաղաքս ծա-
նուցվի:

Յիշեալ որոշումն առաջ Եսկոյայի
տեղու Ս. Եսկոյայի վանքին նորոգութեան
պարտոց համար մայրաքաղաքս եկող
ձեռնարկ Տէր Յօհաննէս քահանային
իր բացառութիւն եւ ուրիշ օրինակ
չըլլալու պայմանաւ թողաւ թիւն եւ
գաւ. որ պատրիարքական կոնգրէս թա-
ղային ու գանձանակ պարտքի միջնու. եւ
իրեւմիտ, յետ որոյ անմիջապէս իւր եր-
կիրը գառնալու պարտաւորեցաւ:

Բ. Եսկոյայի բարեպաշտական առա-
տաձեռնութեամբ շատ անգամ հի-
ւանդանոցի, դպրատանց եւ ուրիշ ազ-
գային հաստատութեանց նպատակաւ հա-
մար տեսակ տեսակ նուէրներ կը ըլլան:
Ե. յս նուէրները ըստ մեծի մասին նուի-
րոցայ նպատակին կը հասնին, բայց եր-
բեմն արժանաւոր անձանց ձեռք չըլլա-
լուն համար կամ նու իրոցայ կամքը ան-
կատար կը մնայ եւ կամ այնպէս կը կաս-
կածուի:

Ռ. ստի ազգային Քաղաքական Ժո-
ղովը որոշեց որ այսու հետեւ այսպիսի
նուէրները որ հաստատութեան համար
որ ըլլայ, նոյն հաստատութեան օրինա-
ւոր տեսակ չին կամ հոգարարն ին ձեռ-
քը յանձնուի, ու անոր ստորագրու-
թեամբ ստացալով մը տանուի որուն
մէջ նուէրին տեսակը, քանակը ու իր-
պատակը բացորոշ կ'ընդունուի:
Ե. այսպիսի նուէրներ իւրաքանչիւր
հաստատութեան յատուկ սենեակ մը
գրուած տարակի մը մէջ ամենայն պա-
րագայիք արձանագրելով՝ անմիջա-
պէս ազգային լրագրաց միջոցաւ հրա-
տարակուի, որպէս զի ամենեցուն բարի
օրինակ ըլլայ:

Ե. եթէ նու երբ օրինաւոր անձին ձեռքը
յանձնուի երբեք երկու շաբաթ անց-
նի ու նու իրողը չեղանայ անոր ծանու-
ցումը ազգային լրագրաց մէջ եւ կամ
լեւ թէ նպատակին չէ հասած, իրաւունք
ունենայ բողոքելու՝ իր ստացալով կամ
օրինակը ներկայորցնելով առ Քաղա-
քական Ժողովն՝ որ անմիջապէս պէտք
եղած գործարարութիւնը ընէ:

Ե. եթէ նու իրողը կամք ընէ որ իւր ա-
նունը չի յիշատակուի, այն ժամանակը
միայն անունը տեղ Բ. Եսկոյայի մը
ընելով՝ նուէրին բոլոր միւս պարագանե-
րը հրատաւ բախուին:

Ե. լրագրոյս 452 թուով մէջ հա-
մաժուտ եւ թերի տեղեկութիւն մը տուել
էինք համազգային բարեգործական ընկե-
րութեան մը վրայ որ քանի մը լուսաւորեալ
եւ ազատամիտ ազգայինք՝ առանց կրօ-
նի խառնութեան՝ յօգուտ ընդհանուր
Հայ ազգին հաստատուելու կը ջանան, եւ
աստի պիտի տեսնեն ձեռնարկութեան մը
յաջողութիւնը համար ունեցած անկեղծ
բաղձանքն է յառաջ եկած դիտողու-
թիւն մը բրեր էինք՝ տեղի ընդարձակ
տեղեկութիւններու պէտք ունենալին
ալ միանգամայն ծանուցանելով:

Յիշեալ բարենպաստական ընկերութեան
արդոյ հիմնադիրները՝ մեր յայտնած
րեն որն որ նոյն լրագրին իր հոկտ. 24
թուովն սկիզբն հրատարակած է Բ. Գու-

